

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-02-14
Besvaras senast
2023-03-07

Till statsrådet Lotta Edholm (L)

2022/23:197 Lärares anmälningsplikt när det gäller papperslösa barn

I Tidöavtalet mellan Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna finns ett förslag om en lag som kan leda till att lärare blir skyldiga att anmäla papperslösa barn.

Tidöavtalet anger att ”kommuner och myndigheter ska vara skyldiga att informera Migrationsverket och Polismyndigheten när de kommer i kontakt med personer som vistas i Sverige utan tillstånd”. Om lagen blir verklighet innebär det med andra ord att lärare kan tvingas rapportera elever till polis och migrationsmyndigheter.

Många lärare känner stor oro och flera vittnar om att de hellre säger upp sig än anmäler ett barn. En lärare har valt att uttrycka det med följande ord:

”Nej, jag kommer aldrig någonsin så länge jag lever att ange ett barn som vistas utan tillstånd i mitt klassrum. Det är inte mitt jobb. Det strider emot den yrkesetik jag värnar. Man får hellre ta min lärarlegitimation, begära in mina nycklar och be mig städa mitt skrivbord. Jag får söka nytt jobb, bli brevbärare, telefonförsäljare eller vad som helst. För den dagen vi lärare ska agera agenter och spioner åt migrationsverket har jag inget längre kvar att göra i svensk skola. Då får jag be att tacka för mig. Och jag tror inte att jag är ensam. Jag tror att vi är många som vägrar att ange våra elever.”

Förslaget har också mötts av stor kritik från skolledare och fackförbund. Lärarförbundet har varit mycket tydliga och uppmanar sina medlemmar att inte anmäla barn, även om en sådan lag skulle vara på plats. Lärarnas yrkesetiska råd riktar också mycket skarp kritik och pekar på att det inte är lärares uppdrag att ange barn. Det står i lärares yrkesetiska regler att elever ska vara i centrum och att lärare ska vara varsamma med information om eleverna och inte vidarebefordra information som inte är för elevernas bästa. Sprider man den här typen av information om elever kommer det att skada relationen till eleverna vilket i sin tur försvårar undervisning och elevers lärande, konstaterar det yrkesetiska rådet.

Lärare vill vara lärare, inte agera informatör åt till exempel Migrationsverket eller polisen. Förslaget till lag rubbar grunden för lärares yrkesutövning med konsekvensen att lärare hamnar i ett läge där de känner att de måste bryta mot lagen.

Också barnrättsorganisationer uttrycker stor oro kring regeringens repressiva åtgärder och hårdare tag mot barn och ifrågasätter hur förslaget är förenligt med barnkonventionen, som sedan år 2020 är svensk lag och bland annat anger alla barns rätt till utbildning.

Justitieutskottets ordförande Richard Jomshof från Sverigedemokraterna har svarat att alla offentliganställda kan bli skyldiga att rapportera papperslösa barn. Skolminister Edholm har inte svarat på frågor om hur hon ser på lagförslaget, trots att det bryter mot liberala värden och mot barns grundläggande rätt- och friheter.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Lotta Edholm:

1. Avser statsrådet att agera för att genomföra anmälningsplikten inom skolan även om den skulle konstateras bryta mot barnkonventionen och alla barns rätt till utbildning?
2. Avser statsrådet att agera för att genomföra anmälningsplikten inom skolan även om den skulle leda till att lärare lämnar läraryrket?
3. Avser statsrådet att agera för att genomföra anmälningsplikten inom skolan även om den skulle bedömas vara oförenlig med yrkesetiken om att arbeta för alla elevers bästa?
4. Om förslaget blir verklighet, avser statsrådet att verka för att införa konsekvenser för de lärare som inte anmäler elever, och vad skulle konsekvenserna bestå av i så fall?

.....

Aylin Fazelian (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren